

Unofficial translation / Traduction inofficielle

Strasbourg, 12 decembrie 2014

Public
Greco RC-III (2014) 22E
Al doilea Raport de conformitate

Runda a treia de evaluare

Al doilea Raport de conformitate a României

"Incriminări (ETS 173 și 191, GPC 2)"

* * *

"Transparența finanțării partidelor politice"

Adoptat de GRECO
la cea de-a 66-a Reuniune Plenară
(Strasbourg, 8-12 decembrie 2014)

Traducere neoficială

I. INTRODUCERE

1. Al doilea Raport de conformitate evaluează măsurile suplimentare adoptate de către autoritățile române după adoptarea Raportului de conformitate, cu privire la recomandările emise de GRECO în Raportul de evaluare a României în cadrul runde a treia. Reamintim că a treia rundă de evaluare acoperă două teme distincte, respectiv:
 - **Tema I – Incriminări:** art. 1a și 1b, 2-12, 15-17, 19 paragraful 1 din Convenția Penală împotriva Corupției (ETS 173), art. 1-6 din Protocolul Adițional (ETS 191) și Principiul Director 2 (incriminarea corupției).
 - **Tema II – Transparența finanțării partidelor politice:** art. 8, 11, 12, 13b, 14 și 16 din Recomandarea Rec(2003)4 despre Regulile Generale împotriva Corupției în finanțarea Partidelor Politice și Campaniile Electorale, și - mai general - Principiul Director 15 (finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale).
2. Raportul celei de-a Treia Runde de Evaluare a fost adoptat de cea de-a 49-a Reuniune Plenară a GRECO (3 decembrie 2010) și a fost făcut public la 15 Martie 2011, după autorizarea din partea României (Greco Eval III Rep (2010) 1E, Tema I și Tema II). Raportul de conformitate ulterior a fost adoptat în cadrul celei de-a 58-a Reuniuni Plenare a GRECO (7 decembrie 2012) și a fost făcut public în data de 11 februarie 2013, după autorizarea din partea României (Greco RC-III (2012) 18E).
3. După cum se cere în Regulile de Procedură ale GRECO, autoritățile române au trimis al doilea Raport Situațional cuprinzând informații suplimentare privind acțiunile întreprinse pentru implementarea acelor recomandări care au fost considerate parțial implementate sau neimplementate potrivit Raportului de conformitate. Acest Raport a fost primit în data de 8 iulie 2014 și constituie baza celui de-al doilea Raport de conformitate.
4. GRECO a selectat Turcia și Federația Rusă pentru a desemna raportori pentru procedura de conformitate. Raportorii numiți pentru al doilea Raport de conformitate sunt Dna. Ayben IYISOY din partea Turciei, și Dl. Vladimir LAFITSKIY din partea Federației Ruse. Aceștia au fost asistați de către Secretariatul GRECO pentru redactarea celui de-al doilea Raport de conformitate.

II. ANALIZĂ

Tema I: Incriminări

5. Se reamintește că GRECO a adresat 7 recomandări României în Raportul de Evaluare cu privire la Tema I. În Raportul de conformitate subsecvent, GRECO a concluzionat că recomandările ii, v și vi au fost parțial implementate și recomandările i, iii, iv și vii nu au fost implementate. Conformitatea cu recomandările i – vii se analizează mai jos.
6. GRECO reamintește de asemenea că, după cum s-a explicat și în cadrul Raportului de evaluare, Codul Penal (CP) în vigoare la momentul vizitei de evaluare era practic versiunea moștenită de la regimul comunist. De exemplu, modificările legislative cu privire la infracțiunile de corupție care au fost dictate de noul context și de instrumentele europene (precum reglementarea corupției atât în sectorul public cât și în cel privat sau corupția transnațională) au fost incluse în legislații separate, cu precădere în Legea nr. 78/2000 cu privire la prevenirea, descoperirea și sancționarea actelor de corupție (link către versiunea anterioară; către versiunea actuală).

România a realizat o evaluare generală a legislației sale penale și a adoptat în anul 2009 un nou Cod Penal (NCP) și un nou Cod de Procedură Penală (NCPP). După planul inițial de intrare în vigoare a NCP în 2011 sau 2012, data fixată în cele din urmă pentru intrarea în vigoare a fost 1 februarie 2014, după cum este menționat în primul Raport de conformitate. NCP a fost o construcție legislativă finală, pe care România a considerat preferabil să nu o mai modifice ulterior. Astfel, România a “programat” amendarea NCP și a Legii nr. 78/2000 în Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a NCP (LPACP), astfel încât data intrării în vigoare a NCP să corespundă cu data intrării în vigoare a modificărilor aduse prin LPACP.

7. Autoritățile române confirmă acum că atât NCP cât și NCPP au intrat în vigoare la 1 februarie a.c., conform planificării. Acestea se referă și la “incidentul” care a generat îngrijorare la sfârșitul anului 2013, când Parlamentul a adoptat alte amendamente în decembrie 2013, care ar fi exclus deputații și senatorii din definiția de drept penal a “funcționarului public” (art. 147 CP și art. 175 NCP) și în consecință și din sfera de aplicare a prevederilor legale privind mita, traficul de influență, conflictele de interese și așa mai departe. În ianuarie 2014 aceste amendamente au fost declarate neconstituționale de către Curtea Constituțională a României întrucât, pe scurt, contraziceau angajamentele internaționale ale țării, potrivit Curții.

Recomandarea i.

8. *GRECO a recomandat să se incrimineze corupția activă și pasivă în sectorul public, precum și traficul de influență astfel încât să acopere toate actele/ omisiunile efectuate în exercițiul funcției unui funcționar public, indiferent dacă sunt sau nu în sfera de competență a acestuia.*
9. GRECO reamintește că această recomandare a fost considerată neimplementată în primul Raport de conformitate. Autoritățile române au indicat că actele care nu sunt în competența oficială a unui funcționar public, săvârșite de către acesta (indiferent dacă a obținut un avantaj pentru acele acte), sunt pedepsibile ca “uzurpare a funcției”, prevăzută în articolul 300 din NCP. GRECO a considerat că informația este nerelevantă din perspectiva prezentei recomandări și că, din contră, ar putea contribui la complicarea suplimentară a aspectului în discuție.
10. Autoritățile române reiterează comentariile anterioare cu privire la “uzurparea funcției”, potrivit art. 300 NCP (aplicabil din 1 februarie 2014) dar și cu privire la art. 13² din Legea nr. 78/2000 (vezi *supra* paragraful 6). Și alte prevederi sunt aplicabile în funcție de circumstanțe, precum *falsul material în înscrisuri oficiale* (art. 320 NCP), *sustragerea sau distrugerea de înscrisuri* (art. 259 NCP), *sustragerea sau distrugerea de probe ori de înscrisuri* (art. 275 NCP), *abuzul în serviciu* (art. 297 NCP) etc. Autoritățile subliniază că circumstanța ca funcționarul public (care comite luarea de mită) să fie competent să efectueze actul în discuție este o cerință esențială a actualei legislații și a fost consacrată de doctrină.
11. Acestea evidențiază totodată că noua definiție a luării de mită conținută de art. 289 NCP este oarecum diferită de redactarea anterioară a art. 254 CP. Art. 289 NCP vorbește acum despre “îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui *act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau este în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri*”, în timp ce art. 254 CC menționa că fapta de mituire trebuie comisă pentru ca funcționarul să îndeplinească, să nu îndeplinească sau să întârzie îndeplinirea unui “*act privitor la îndatoririle sale de serviciu*”. Autoritățile explică că cerința legală a “legăturii cu actul” asigură că textul acoperă și primirea de foloase necuvenite, anterior incriminată în art. 256 CP.

12. GRECO observă că autoritățile române nu și-au schimbat atitudinea adversă de la momentul adoptării primului Raport de conformitate și încă se referă la aplicarea altor prevederi (de ex. fraudă) în cazul în care un funcționar public a fost implicat în luare de mită pentru acțiuni sau inacțiuni care exced competenței sale oficiale. GRECO înțelege preocupările legislatorului și ale doctrinei juridice de a evita confuzia între subiectul activ “real” al infracțiunii de luare de mită și autorul unei fraude (care ar obține profit ilegal din pretenții false). Este evident că reglementarea corupției active și pasive a funcționarilor publici nu are ca țintă cazurile care se aseamănă mai degrabă cu fraudă, când funcționarul public emite pretenții false de la bun început. În primul rând, GRECO reamintește îngrijorările exprimate în Raportul de evaluare (tema I – Incriminări, paragraful 101) că cerința ca organul de urmărire penală să demonstreze că venitul necuvenit a fost cerut / dat în schimbul unui act care intră în atribuțiile de serviciu ale funcționarului public adaugă un element suplimentar – excesiv de restrictiv – la incriminarea luării/dării de mită și a traficului de influență, lucru care a fost confirmat în timpul discuțiilor din cadrul vizitei de evaluare. Această cerință este totodată în mod clar contradictorie literei și spiritului Convenției Penale împotriva Corupției. România trebuie să acorde o atenție mai mare acestui aspect, atât în ceea ce privește luarea / darea de mită, cât și traficul de influență.
13. În absența unei măsuri de follow-up, GRECO concluzionează că recomandarea i nu a fost încă implementată.

Recomandarea ii.

14. *GRECO a recomandat să se ia măsurile adecvate pentru a asigura că toate infracțiunile de luare/dare de mită și trafic de influență acoperă, în mod neechivoc, toate cazurile în care avantajul nu este pentru funcționar, dar pentru o terță persoană care poate să nu fie direct implicată în săvârșirea infracțiunii.*
15. GRECO reamintește că această recomandare a fost categorizată ca parțial implementată. Comisia însărcinată cu elaborarea LPACP a discutat problema și a decis să insereze în LPACP o modificare a art. 292 NCP (cumpărarea de influență), care cuprinde expresia “pentru sine sau pentru altul”. Autoritățile au oferit șase exemple de cauze penale pentru a demonstra că practica instanțelor judecătorești deja recunoaște principiul terților beneficiari în legătură cu infracțiunile de corupție, dar GRECO a considerat că acestea nu sunt suficient de convingătoare.
16. Autoritățile române acum afirmă că NCP, care a intrat în vigoare în 1 februarie 2014, prevede explicit situația avantajului necuvenit destinat unui terț în definiția luării de mită (art. 289 NCP) și a traficului de influență (art. 292 NCP). Toate aceste prevederi folosesc acum expresia “pentru sine sau pentru altul”, așa cum se prevedea pentru infracțiunea de trafic de influență în incriminarea precedentă. În cazul dării de mită (art. 290 NCP), referința este implicită, prin trimitere la circumstanțele actului și la definiția luării de mită.
17. GRECO consideră binevenite măsurile clare adoptate de România pentru a face evident pentru oricine că pentru diferitele infracțiuni de mituire și trafic de influență este nerelevant dacă avantajul necuvenit este pentru cel care ia mită sau pentru traficantul de influență sau pentru o altă persoană, care nu este implicată în săvârșirea infracțiunii. GRECO amintește totodată că Raportul de evaluare se referă la faptul că în România prin terț beneficiar se înțelege de obicei atât o persoană juridică (asociație, partid politic, etc.), cât și o persoană fizică, în concordanță cu ETS 173.
18. GRECO concluzionează că recomandarea ii a fost implementată în mod satisfăcător.

Recomandarea iii.

19. *GRECO a recomandat să se abroge articolul 8² din Legea 78/2000 așa cum este prevăzut de proiectul Legii de punere în aplicare a noului Cod penal sau armonizarea în alt mod a incriminării mitei ce implică funcționari și membri ai adunărilor din alte state, organizații internaționale și instanțe internaționale.*
20. GRECO reamintește că această recomandare a fost considerată neimplementată. România a indicat că art. 79 din NCP prevede abrogarea art. 8, 8¹, 8² și 9 din Legea nr. 78/2000. Întrucât aceasta a fost situația la momentul vizitei de evaluare și al adoptării subsecvente a Raportului de evaluare, intrarea în vigoare a NCP a fost necesară pentru promovarea modificărilor.
21. Autoritățile române acum confirmă că, prin intrarea în vigoare a NCP și LPACP la 1 februarie 2014, art. 8² din Legea nr. 78/2000 a fost abrogat explicit, alături de art. 8, 8² și 9 (art. 79 alin. 5 din Legea nr. 187/2012 – LPACP).
22. GRECO concluzionează că recomandarea iii a fost implementată în mod satisfăcător.

Recomandarea iv.

23. *GRECO a recomandat să se asigure că incriminarea infracțiunilor de corupție în sectorul privat – inclusiv în noul Cod penal – acoperă, în ceea ce privește persoana care ia mita, gama întreagă a persoanelor care lucrează, în orice capacitate, pentru entități din sectorul privat, indiferent dacă sunt sau nu persoane juridice.*
24. GRECO reamintește că această recomandare a fost categorizată ca neimplementată. Autoritățile s-au referit la aplicabilitatea viitoare a art. 308 NCP, ale cărui insuficiențe au fost deja semnalate în Raportul de evaluare, și au evidențiat dificultatea inerentă a identificării entităților fără personalitate juridică, având în vedere în special riscul confuziei cu asociațiile de persoane temporare. Autoritățile s-au mai referit și la noile amendamente ale LPACP, prezentate ca o extensie a sferei persoanelor care răspund penal pentru infracțiuni de corupție potrivit Legii nr. 78/2000¹. În viziunea GRECO, amendamentele propuse ale LPACP cu privire la Legea nr. 78/2000 nu au de fapt niciun efect asupra incriminării mitei în sectorul privat, care constituie tema recomandării iv. Aceste amendamente propuse practic extind sfera de aplicare a Legii nr. 78/2000 în ceea ce privește competențele de investigare a infracțiunilor subsumate art. 308 NCP.
25. Autoritățile române arată că, începând cu data de 1 februarie 2014, actele de corupție comise în sectorul privat pot fi urmărite penal și sancționate potrivit art. 308 NCP, așa cum a fost arătat în Raportul de evaluare:

¹ Amendamentul menționat mai sus prevede că: "1. Art. 5 din Legea nr. 78/2000 va avea următorul conținut: (1) În înțelesul prezentei legi, sunt infracțiuni de corupție infracțiunile prevăzute la art. 289 - 292 din Codul penal, inclusiv atunci când acestea sunt comise de persoanele prevăzute la art. 308 din Codul penal." "2. Art. 6 din Legea nr. 78/2000 va avea următorul conținut: Art. 6 – Infracțiunile de luare de mită, prevăzută la art. 289 din Codul penal, dare de mită, prevăzută la art. 290 din Codul penal, trafic de influență, prevăzută la art. 291 din Codul penal, și cumpărare de influență, prevăzută la art. 292 din Codul penal, se pedepsesc potrivit prevederilor acelor texte de lege. Dispozițiile art. 308 din Codul penal se aplică în mod corespunzător."

ART. 308

Infrațiuni de corupție și de serviciu comise de alte persoane

(1) Dispozițiile art. 289 - 292, 295, 297 - 301 și 304 privitoare la funcționarii publici se aplică în mod corespunzător și faptelor săvârșite de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) ori în cadrul oricărei persoane juridice.

(2) În acest caz, limitele speciale ale pedepsei se reduc cu o treime.]

26. Potrivit articolului anterior, art. 289 – 292 NCP (printre altele) privitoare la funcționari publici se aplică în mod corespunzător actelor comise de către sau în legătură cu persoane care îndeplinesc, cu caracter permanent sau temporar, cu sau fără remunerație, orice fel de sarcină în serviciul unei persoane juridice dintre cele menționate la art. 175 alin. 2 sau în cadrul oricărei alte persoane juridice². Autoritățile reiterează de asemenea că în același timp LPACP a modificat art. 5 și 6 din Legea nr. 78/2000, în sensul că infracțiunile prevăzute la art. 289 – 292 NCP sunt considerate infracțiuni de corupție și atunci când sunt comise de către persoanele la care se referă art. 308 NCP, ceea ce GRECO nu a considerat pertinent.
27. Autoritățile explică că nu mai există nicio distincție între “funcționar public” și “funcționar”: cel din urmă termen a fost abrogat, iar în prezent NCP se referă numai la “funcționari publici” (art. 175), definiți în sens larg pentru a include și noțiunea de “funcționari”, respectiv persoane investite cu funcții similare (art. 175 alin. 2), precum: notari publici, avocați, medieri, medici, farmaciști, etc. Când anumite incriminări nu sunt compatibile cu statutul acestor persoane sau nu s-a intenționat includerea lor în sfera de aplicare a reglementării, partea specială a NCP menționează expres excepțiile, cum este cazul art. 289 alin. 2 NCP. Prin folosirea expresiei “o însărcinare de orice natură”, art. 308 alin. 1 NCP permite sancționarea infracțiunilor de corupție săvârșite de persoane care nu sunt angajate cu un contract de muncă, precum agenții comerciali sau consultanții, care prestează servicii pentru persoane juridice în absența unui contract de muncă. Autoritățile consideră că aceasta asigură conformitatea cu ETS 173.
28. Autoritățile evidențiază, din perspectiva cerinței ca noțiunea de “entitate din sectorul privat” folosită de ETS 173 să nu fie limitată la persoane juridice, ci să includă și persoane fizice, că NCP prevede posibilitatea aplicării prevederilor relevante și cu privire la acestea din urmă, dacă sunt asimilate funcționarilor publici, potrivit art. 175 alin. 2 NCP. Drept rezultat, o persoană care îndeplinește o sarcină de orice natură în serviciul unei persoane juridice poate fi autor al infracțiunii de dare sau luare de mită ori trafic sau cumpărare de influență, dacă acea persoană fizică prestează un serviciu de interes public, este supusă controlului sau supravegherii unei autorități publice în legătură cu serviciul prestat, potrivit art. 289 alin. 2 NCP. Autoritățile arată totodată că noțiunea de “orice persoană juridică” folosită de NCP trebuie citită și în relație cu art. 188 din Noul Cod Civil din 2009, care definește persoanele juridice drept “entitățile prevăzute de lege, precum și orice alte organizații legal înființate care, deși nu sunt declarate de lege ca persoane juridice, îndeplinesc toate condițiile prevăzute de art. 187”, ceea ce înseamnă că se

² Art. 175 - Funcționar public

(1) Funcționar public, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație:

a) exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești;

b) exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură;

c) exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia.

(2) De asemenea, este considerată funcționar public, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.

bucură de o organizare de sine stătătoare, că au propriul lor patrimoniu și au un scop licit și moral.

29. GRECO ia notă de cele de mai sus. Reamintește că incriminarea mitei în sectorul privat, reglementată de art. 308 NCP, extinde aplicabilitatea art. 289 – 292, 295, 297 – 301 și 304 NCP (care includ luarea de mită, traficul de influență și alte infracțiuni de corupție sau în legătură cu serviciul) la două tipuri de situații: a) situația în care și mituitorul și cel mituit sunt persoane fizice care lucrează pentru o persoană investită cu atribuții de interes public, de exemplu un interpret – liber profesionist; b) situații care implică un mituitor sau o persoană mituită “în cadrul oricărei alte persoane juridice”. GRECO a comentat deja prevederile (aflate în proiect la momentul respectiv) noi ale art. 308 NCP și a exprimat îngrijorări că acestea nu vor reflecta în mod adecvat cerințele Convenției în ceea ce privește incriminarea mitei în sectorul privat. Prevederea cea mai pertinentă este cea care se referă la situațiile menționate la lit. b), dar expresia “în cadrul oricărei alte persoane juridice” este vagă și aparent limitată la angajații sau conducerea persoanelor juridice, ceea ce nu corespunde ETS 173. Noile explicații oferite de către autoritățile române chiar confirmă uneori constatările GRECO și deficiențele în legislație, în special necesitatea de a căuta o afiliere publică, precum cea prevăzută de lit. a), și situațiile contemplate în legătură cu aceasta se limitează la protejarea unor interese publice directe, date fiind limitările inerente ale art. 175 alin. 2. În concluzie, GRECO regretă că nicio măsură nu a fost luată de la momentul adoptării Raportului de evaluare pentru a reglementa în mod clar o incriminare coerentă a mitei în sectorul privat, care ar răspunde prezentei recomandări. România trebuie să urmărească în mod activ implementarea prezentei recomandări.

30. GRECO concluzionează că recomandarea iv nu a fost încă implementată.

Recomandarea v.

31. *GRECO a recomandat să se prevadă o incriminare clară a mitei arbitrilor naționali și străini și a juraților străini, în conformitate cu art. 2-6 din Protocolul adițional la Convenția Penală privind corupția (ETS 191).*

32. GRECO reamintește că această recomandare a fost considerată parțial implementată, în așteptarea intrării în vigoare a NCP, cu versiunile amendate ale art. 293 și 294, potrivit LPACP. România a reglementat aplicarea viitoarei incriminări a dării și luării de mită și la fapte care implică jurați ai unor instanțe străine și a clarificat faptul că viitoarele prevederi vor fi aplicabile atât arbitrilor români cât și celor străini.³

33. Autoritățile române confirmă că, prin intrarea în vigoare a NCP și LPACP la data de 1 februarie 2014, amendamentele menționate mai sus au devenit aplicabile.

34. GRECO ia notă de cele de mai sus și concluzionează că recomandarea v a fost implementată satisfăcător.

³ Art. 245 pct. 28 și art. 243 LPACP prevedeau că “La articolul 294, după litera f) se introduce o nouă literă, lit. g), cu următorul cuprins: g) juraților din cadrul unor instanțe străine.” și că “Dispozițiile art. 293 din Codul Penal se vor aplica indiferent dacă arbitrii sunt români sau străini.”

Art. 293 NCP are următoarea redactare: Art. 293 – “Fapte săvârșite de către membrii instanțelor de arbitraj sau în legătură cu aceștia – Dispozițiile art. 289 și art. 290 se aplică în mod corespunzător și persoanelor care, pe baza unui acord de arbitraj, sunt chemate să pronunțe o hotărâre cu privire la un litigiu ce le este dat spre soluționare de către părțile la acest acord, indiferent dacă procedura arbitrală se desfășoară în baza legii române ori în baza unei alte legi.”

Recomandarea vi.

35. *GRECO a recomandat i) Să analizeze și să revizuiască în mod corespunzător caracterul total automat și obligatoriu al cauzei de nepedepsire a denunțatorului la dare de mită și trafic de influență, ii) să clarifice condițiile în care această cauză poate fi invocată, iii) să abroge restituirea mitei către mituitor în astfel de cazuri.*
36. GRECO reamintește că această recomandare a fost considerată parțial implementată. Autoritățile române au realizat o analiză a cazurilor în care s-a făcut aplicarea instituției regretului efectiv. Dar nu a fost luată nicio măsură în linia celor trei elemente ale recomandării, în ciuda anumitor constatări ale analizei care confirmă îngrijorările GRECO⁴.
37. Autoritățile române adoptă opinia potrivit căreia, odată cu intrarea în vigoare a NCP, condițiile sub care opera impunitatea mituitorului și ale cumpărătorului de influență s-au schimbat de o manieră care limitează în mod semnificativ posibilitatea restituirii mitei, ceea ce reprezenta îngrijorarea GRECO. Potrivit noilor prevederi ale art. 290 alin. 4 NCP (darea de mită) și ale art. 292 alin. 3 NCP (cumpărarea de influență), venitul necuvenit este supus restituirii doar dacă este plătit după sesizarea faptei. Aceasta presupune în practică că mituitorul va realiza plata sub directa supraveghere a organului de urmărire penală, ceea ce permite prinderea în flagrant a făptuitorilor și legitimează logica restituirii avantajului necuvenit. La momentul discutării prezentului raport, autoritățile au explicat și că toate mitele plătite anterior denunțării faptei sunt constant supuse confiscării, atât în cazul dării/luării de mită, cât și al traficului de influență, potrivit noilor prevederi ale art. 290 alin. 5 și art. 292 alin. 4.

⁴ Concluzia GRECO a fost următoarea: *'[GRECO] apreciază rezultatele complexe ale studiului asupra cazurilor soluționate de DNA și, într-o mai mică măsură, asupra cazurilor soluționate de alte parchete din România. GRECO reamintește că a fost mereu recunoscută necesitatea și folosința mecanismului regretului efectiv, dacă acesta se supune limitelor și garanțiilor (paragraful 112 din Raportul de Evaluare). În prezent, nu se regăsesc asemenea garanții în dispoziții legale și GRECO apreciază, spre deosebire de autoritățile române, că rezultatele analizei mai sus menționate confirmă nevoia de a modifica dispozițiile legale. De exemplu, a fost arătat că înlăturarea urmăririi penale se acordă indiferent dacă persoana ce a inițiat comportamentul infracțional este cel ce da mită/ cel ce cumpără influența. Un element de constrângere sau victimizare a denunțatorului pare să lipsească în majoritatea cazurilor și aspectul că de obicei fapta este raportată după mai multe luni sau ani de la comitere ridică serioase semne de întrebare asupra necesității acordării imunității judiciare unei persoane care a contribuit la perpetuarea culturii infracționale. Același lucru se aplică și la problema folosului necuvenit, care este restituit în mod sistematic în practică. Această împrejurare doar crește riscul de folosire greșită a dispozițiilor referitoare la regretul efectiv.'*

Prevederile anterioare	Prevederile noi
<p>ART. 255 NCP - Darea de mită</p> <p>(1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în modurile și scopurile arătate în art. 254, se pedepesc cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.</p> <p>(2) Fapta prevăzută în alineatul precedent nu constituie infracțiune atunci când mituitorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita.</p> <p>(3) Mituitorul nu se pedepsește dacă denunță autorității fapta mai înainte ca organul de urmărire să fi fost sesizat pentru acea infracțiune.</p> <p>(4) Dispozițiile art. 254 alin. 3 se aplică în mod corespunzător, chiar dacă oferta nu a fost urmată de acceptare.</p> <p>(5) Banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat în cazurile arătate în alin. 2 și 3.</p>	<p>Art. 290 NCP – Darea de mită</p> <p>(1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în art. 289, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.</p> <p>(2) Fapta prevăzută în alin. (1) nu constituie infracțiune atunci când mituitorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita.</p> <p>(3) Mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.</p> <p>(4) Banii, valorile sau orice alte bunuri date se restituie persoanei care le-a dat, dacă acestea au fost date în cazul prevăzut în alin. (2) sau date după denunțul prevăzut în alin. (3).</p> <p>(5) Banii, valorile sau orice alte bunuri oferite sau date sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.</p>
<p>Art. 6¹ din Legea nr. 78/2000</p> <p>1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani, de daruri ori alte foloase, direct sau indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar, pentru a-l determina să facă ori să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 10 ani.</p> <p>(2) Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță autorității fapta mai înainte ca organul de urmărire să fi fost sesizat pentru acea faptă.</p> <p>(3) Banii, valorile sau orice alte bunuri care au făcut obiectul infracțiunii prevăzute la alin. (1) se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani.</p> <p>(4) Banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat în cazul prevăzut la alin. (2).</p>	<p>Art. 292 NCP – Cumpărarea de influență</p> <p>(1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, pentru sine sau pentru altul, direct ori indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public, pentru a-l determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.</p> <p>(2) Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.</p> <p>(3) Banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat, dacă au fost date după denunțul prevăzut în alin. (2).</p> <p>(4) Banii, valorile sau orice alte bunuri date sau oferite sunt supuse confiscării, iar dacă acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.</p>

38. Autoritățile române arată că, potrivit datelor statistice ale DNA, după 1 februarie 2014 (data intrării în vigoare a NCP, și implicit a reglementărilor care limitează restituirea mitei), au fost numai 7 cazuri în care s-a făcut aplicarea regretului efectiv, potrivit art. 290 alin. 4 și art. 292 alin. 3 NCP. Acestea subliniază că cifra este foarte mică, dat fiind că au fost înregistrate 530 de dosare de dare / luare de mită și trafic de influență raportat la data de 1 februarie 2014.
39. Autoritățile române reiterează de asemenea că stabilitatea cadrului legislativ anticorupție reprezintă una dintre obligațiile României potrivit Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV) implementat la nivelul UE. Eficiența reglementărilor anticorupție este reflectată în activitatea DNA și ale altor unități de parchet, precum și de validarea rechizitoriilor de către instanțele de judecată.
40. GRECO ia notă cu privire la cele de mai sus și consideră că redactarea prevederilor privind regretul efectiv, conținută de art. 290 și 292 NCP, în vigoare din data de 1 februarie 2014, a schimbat situația numai cu privire la destinația venitului necuvenit, într-un mod care corespunde părții a treia a recomandării. Pentru restul, și ținând cont de comentariile mai vechi ale GRECO (vezi *supra* paragraful 36 și nota de subsol corespunzătoare), România nu a modificat caracterul automat – și complet obligatoriu – al exceptării de la pedeapsă, și nici nu a luat măsuri pentru a clarifica condițiile în care poate fi invocată apărarea regretului efectiv. Este încă posibil pentru

mituitor sau pentru cumpărătorul de influență să ia inițiativa comiterii actului infracțional prin oferirea sau promisiunea unui avantaj necuvenit, sau prin participarea activă și continuă în acte de mituire sau trafic de influență și totuși să se bucure de posibilitatea regretului efectiv.

41. GRECO nu este de acord cu argumentele prezentate de România pentru a justifica absența măsurilor și reamintește încă o dată că scopul prezentei recomandări nu este abolirea mecanismului regretului efectiv, ci oferirea de garanții adecvate față de posibila utilizare nepotrivită a mecanismelor regretului efectiv.
42. GRECO concluzionează că recomandarea vi rămâne parțial implementată.

Recomandarea vii.

43. *GRECO a recomandat să se asigure că jurisdicția pentru infracțiunile de mită și trafic de influență este stabilită în conformitate cu articolul 17 din Convenția Penală privind corupția (ETS 173), fără condiția dublei incriminări, așa cum este deja prevăzut în noul Cod penal.*
44. GRECO reamintește că această recomandare a fost considerată ca neimplementată în așteptarea intrării în vigoare a noilor prevederi conținute de NCP la momentul vizitei de evaluare.
45. Autoritățile române arată acum că noile prevederi referitoare la jurisdicția românească asupra faptelor, anunțate anterior, au devenit aplicabile prin intrarea în vigoare a NCP în data de 1 februarie 2014. Potrivit art. 11 alin. 1 NCP, România își asumă jurisdicția universală pentru orice infracțiune săvârșită, a cărei reprimare și-a asumat-o în temeiul unui tratat internațional valabil – ceea ce este valabil și în cazul ETS 173 și a Protocolului său, ambele ratificate de România. Dispoziția anterioară prevede în mod clar că jurisdicția României nu (mai) este afectată de condiția dublei incriminări; prezența voluntară a făptuitorului pe teritoriul României este suficientă. Art. 11 NCP are următoarea redactare:

Art. 11 – Universalitatea legii penale

(1) Legea penală română se aplică și altor infracțiuni decât celor prevăzute în art. 10, săvârșite în afara teritoriului țării de un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, care se află de bunăvoie pe teritoriul României, în următoarele cazuri:

a) s-a săvârșit o infracțiune pe care statul român și-a asumat obligația să o reprime în temeiul unui tratat internațional, indiferent dacă este prevăzută sau nu de legea penală a statului pe al cărui teritoriu a fost comisă;

b) s-a cerut extrădarea sau predarea infractorului și aceasta a fost refuzată.

(2) Dispozițiile alin. (1) lit. b) nu se aplică atunci când, potrivit legii statului în care s-a săvârșit infracțiunea, există o cauză care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal ori executarea pedepsei sau când pedeapsa a fost executată ori este considerată ca executată.

(3) Când pedeapsa nu a fost executată sau a fost executată numai în parte, se procedează potrivit dispozițiilor legale privitoare la recunoașterea hotărârilor străine.

46. GRECO concluzionează că recomandarea vii a fost implementată satisfăcător.

Tema II: Transparența finanțării partidelor:

47. Se reamintește că în Raportul de evaluare GRECO a adresat 13 recomandări României în ceea ce privește Tema II. Raportul de Conformitate a stabilit că recomandările vi și x au fost implementate satisfăcător și că recomandarea ii a fost gestionată într-o manieră satisfăcătoare. Celelalte recomandări (i, iii-v, vii-ix, xi-xiii) au fost considerate ca fiind parțial implementate. Conformitatea celor din urmă este analizată în cele ce urmează.

48. Ca o introducere generală, GRECO reamintește, de asemenea, că, la momentul primului Raport de Conformitate, Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) finalizase un proiect de lege de modificare a *Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale*, care a fost apoi supus dezbaterii publice și transmis Ministerului Justiției în data de 14 iunie 2012 pentru un aviz juridic. După ce Ministerul a prezentat opinia sa, au fost consultate și alte organisme, cum ar fi Curtea de Conturi, Ministerul Administrației și Internelor (MAI) și Ministerul Finanțelor Publice (MFP). Deși proiectul nu a fost încă trimis Parlamentului, acesta din urmă și-a exprimat sprijinul pentru adoptarea modificării legislației privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, în Declarația sa nr. 2/2012 din 12 iunie 2012 pentru punerea în aplicare a noii Strategii Naționale Anticorupție 2012-2015.

49. În noua prezentare a autorităților române, se pare că proiectul de lege mai sus menționat nu a mers mai departe. Prin urmare, la 8 septembrie 2013, AEP a atras atenția celor două Camere ale Parlamentului cu privire la necesitatea ca Parlamentul fie să continue dezbaterile și adoptarea proiectului AEP, sau să elaboreze propriul proiect legislativ pe această bază. A doua opțiune a fost urmată în cele din urmă de un grup de deputați care au luat în considerare părți ale propunerii AEP. Proiectul lor de lege a fost însă respins la 25 februarie 2014 de către Senat. În acest moment, proiectul este dezbătut în comisiile de specialitate ale Camerei Deputaților. După pregătirea și adoptarea raportului de către Comisia Juridică, proiectul va fi înscris pentru dezbateri pe ordinea de zi a Camerei Deputaților, care, în acest caz, are ultimul cuvânt în a doua lectură. Mai mult decât atât, Guvernul a trimis Parlamentului la 14 aprilie 2014 un aviz cu privire la proiectul de lege, cu o serie de observații și propuneri bazate pe propunerea legislativă inițială a AEP și recomandările GRECO. AEP consideră că punctul de vedere al Guvernului va fi decisiv pentru conținutul final al proiectului de lege și se anticipează că va reflecta recomandările GRECO mai pe larg decât o face în prezent.

Recomandarea i.

50. GRECO a recomandat i) *Să se clarifice modul în care activitatea financiară a diferitelor tipuri de structuri ale partidelor politice este contabilizată în conturile partidelor politice*, (ii) *Să se examineze modalități de a crește transparența contribuțiilor „terțelor părți” (de exemplu, entități separate, grupuri de interese) către partidele politice și candidați.*

51. GRECO reamintește că recomandarea sa a fost considerată ca parțial implementată. România a dat asigurări că toate structurile teritoriale trebuie, în principiu, să fie luate în considerare pentru consolidarea situațiilor financiare ale partidelor. Pentru a face clar acest lucru, au fost avute în vedere amendamente ale proiectului de lege *pentru modificarea Legii nr. 334/2006 privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale*, pentru a asigura consolidarea generală a conturilor prin includerea tuturor entităților legate direct sau indirect de partide politice, precum și clarificarea suplimentară și criteriile de stabilire a entităților vizate (prima parte a recomandării). Proiectul AEP s-a referit, de asemenea, și la cea de a doua parte a recomandării într-un mod care părea a răspunde preocupărilor care stau la baza recomandării cu privire la terți în contextul campaniilor electorale.

52. Autoritățile române susțin că proiectul de lege menține obligația partidelor politice să prezinte rapoarte detaliate asupra veniturilor și cheltuielilor din anul precedent, incluzând detalii asupra veniturilor și cheltuielilor structurilor lor interne, ale persoanelor aflate în legătură directă sau indirectă cu partidele politice, precum și ale tuturor formelor de asociere reglementate de art. 13 din Legea nr. 334/2006. Articolul 38¹ din proiectul de lege are în prezent următoarea formă:

Textul propunerii legislative - „Art. 38¹. –

- (1) *Anual, până la data de 30 aprilie, partidele politice au obligația de a depune la Autoritatea Electorală Permanentă un raport detaliat al veniturilor și cheltuielilor realizate în anul precedent.*
- (2) *Rapoartele prevăzute la alin. (1) vor include și detalieri ale veniturilor și cheltuielilor structurilor interne ale partidelor politice prevăzute la art. 4 alin. (4) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, cu modificările și completările ulterioare, ale veniturilor și cheltuielilor persoanelor aflate în legătură directă sau indirectă cu partidul politic, precum și ale formelor de asociere prevăzute la art. 13 din prezenta lege.*
- (3) *Autoritatea Electorală Permanentă va publica pe pagina proprie de internet, rapoartele prevăzute la alin. (1) și situațiile financiare anuale ale fiecărui partid politic în termen de 5 zile de la depunerea acestora.*
- (4) *Contabilitatea partidelor politice se organizează și se conduce, la nivel național și județean, conform prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”*

53. În ceea ce privește cea de-a doua parte a recomandării, comparativ cu propunerea inițială inițiată de AEP, care a fost analizată de către GRECO, secțiunea privind campania electorală realizată de către terți a fost complet eliminată din proiectul de lege. Această secțiune conținea dispoziții referitoare la: a) definirea terților; b) definiția persoanele care au legătură directă sau indirectă cu partidele politice (distanțiere între persoane fizice și juridice); c) norme privind donații către partidele politice și candidați realizate de terți; d) norme cu privire la cheltuielile pe care terții le pot face în campaniile electorale pentru diferite tipuri de alegeri; e) un mecanism de înregistrare al terților. Autoritățile române subliniază că, în avizul său din aprilie 2014 (a se vedea punctul 49), Guvernul este în favoarea menținerii acestor dispoziții, care au fost cuprinse în propunerile inițiale ale AEP analizate de către GRECO (articolele 34⁵-34⁷ din propunerea inițială)⁵.

54. GRECO ia notă de informațiile menționate mai sus. Din punct de vedere general, este regretabil că au fost atât de puține progrese privind reforma regulilor finanțării politice în ciuda sprijinului acordat de principalii actori din domeniu, inclusiv AEP, Guvernul și Parlamentul, care și-au luat angajamente publice în acest domeniu cu mai mult de doi ani în urmă, în iunie 2012. În ceea ce privește prima parte a recomandării, nu este raportat nici un progres tangibil, deși un proiect de lege de modificare a *Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale* trece în prezent printr-o procedură parlamentară. În ceea ce privește a doua parte a recomandării, este dezamăgitor faptul că

⁵ AEP a propus ca terțul să fie definit ca persoana care face campanie electorală pentru sau împotriva unui partid politic sau candidat și care nu se află în legătură cu un partid politic, alianță politică, alianță electorală sau organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri ori cu un candidat. Terții ar fi urmat să fie înregistrați într-un Registru al Terților, gestionat de AEP și afișat pe pagina de internet a acesteia, până cel târziu la data începerii campaniei electorale. Activitățile derulate de aceștia ar fi fost limitate din punctul de vedere al cheltuielilor pe care le pot efectua, în funcție de tipul de scrutin. Birourile electorale competente să supravegheze corecta desfășurare a campaniei electorale, potrivit legii electorale, ar fi sesizat AEP cazurile în care terții efectuează acte de propagandă electorală fără a se fi înregistrat, în vederea aplicării sancțiunilor prevăzute de lege.

proiectul actual nu conține dispoziții care vizează sporirea transparenței terțelor părți. GRECO îndeamnă România să continue mai activ discutarea proiectelor legislative și să ia în considerare diferitele elemente ale prezentei recomandări. Pentru moment, GRECO acceptă să rețină o încadrare de parțial implementat pe baza prevederilor proiectului care se adresează doar primei părți a recomandării.

55. GRECO concluzionează că recomandarea i rămâne parțial implementată.

Recomandarea iii.

56. *GRECO a recomandat să se solicite partidelor politice să prezinte situațiile financiare consolidate către Autoritatea Electorală Permanentă și să se facă un rezumat adecvat la dispoziția publicului.*

57. GRECO reamintește că această recomandare a fost considerată ca parțial implementată, deoarece inițial proiectul de propunere legislativă pregătit de către AEP a prevăzut o obligație explicită pentru partidele politice să își prezinte situațiile financiare la AEP anual, în termen de 15 zile de la depunerea lor la autoritățile fiscale (această obligație se referă la toate persoanele juridice fără nici o distincție în funcție de cifra de afaceri sau de activitate). AEP va publica aceste situații financiare pe site-ul său în termen de 5 zile de la primirea lor.

58. Autoritățile române indică faptul că versiunea actuală a proiectului de lege s-a schimbat în comparație cu proiectul anterior analizat de către GRECO. Conform celor mai recente comentarii primite, obligația de depunere a situațiilor financiare anuale complete într-un anumit termen nu mai este conținută în proiect; este prevăzută doar prezentarea unui raport detaliat cu privire la venituri și cheltuieli. Acesta din urmă are rolul de a oferi o imagine de ansamblu simplificată, ușor de înțeles de către public, în ceea ce privește veniturile și cheltuielile fără elemente cum ar fi activele, datoriile și obligațiile și altele. Autoritățile române subliniază că depunerea situațiilor financiare anuale poate fi totuși văzută ca o cerință implicită care decurge din datoria AEP de a publica datele pe site-ul său. De asemenea, acestea au indicat faptul că această problemă va trebui să fie abordată în viitor prin punerea în aplicare a unor dispoziții administrative.

Varianta actuală a proiectului de lege aflat în Parlament	Varianta precedentă a proiectului de lege realizat de către AEP
<p>“Art. 38¹. – (1) Anual, până în data de 30 aprilie, partidele politice trebuie să depună la AEP un raport detaliat privind veniturile și cheltuielile realizate în anul precedent. (...)”</p> <p>(3) Autoritatea Electorală Permanentă va publica pe pagina proprie de internet, rapoartele prevăzute la alin. (1), situațiile financiare anuale, precum și variante rezumate ale acestora, în termen de 5 zile de la depunerea acestora.”</p>	<p>“Art. 38¹. – (1) Anual, până în data de 30 aprilie, partidele politice trebuie să depună la AEP un raport detaliat privind veniturile și cheltuielile realizate în anul precedent. (...)”</p> <p>(3) Partidele politice au obligația de a depune la Autoritatea Electorală Permanentă situațiile financiare anuale în cel mult 15 zile de la înregistrarea la organul fiscal competent.</p> <p>(4) Autoritatea Electorală Permanentă va publica pe pagina proprie de internet, rapoartele prevăzute la alin. (1) și situațiile financiare anuale ale fiecărui partid politic în termen de 5 zile de la depunerea acestora.”</p>

59. Autoritățile subliniază, de asemenea, că, după consultarea Guvernului, acesta și-a exprimat sprijinul pentru propunerea legislativă anterioară a AEP deja analizată de GRECO.

60. GRECO regretă faptul că proiectul de lege nu mai prevede în mod explicit depunerea situațiilor financiare la AEP. Se înțelege că acesta este singurul tip de raport financiar care oferă o imagine de ansamblu exactă a situației financiare reale a partidelor (spre deosebire de raportul privind veniturile și cheltuielile) care ar permite supravegherea financiară adecvată. Mai mult decât atât, prezentarea de astfel de informații este o cerință de bază care nu poate fi lăsată ca normă implicită. De asemenea, GRECO subliniază necesitatea de a asigura existența unui anumit interval de timp stabilit de lege care ar asigura eficiența și aplicabilitatea obligației de depunere a acestor situații financiare. Mai ales că sistemul de sancțiuni prevăzute în lege este menit să atragă consecințe juridice în cazul nedepunerii sau depunerii tardive a acestora. Având în vedere experiența altor state membre GRECO, ar fi cu siguranță de preferat să avem reguli și termene clare de la început. Având în vedere că proiectul de lege nu conține suficiente prevederi legale, GRECO nu poate continua să considere această recomandare nici măcar drept parțial implementată.

61. GRECO concluzionează că recomandarea iii nu a fost implementată.

Recomandarea iv.

62. *GRECO a recomandat să se ia măsuri adecvate pentru i) a se asigura că donațiile în natură către partide și participanții la campania electorală (altele decât munca de voluntariat de către non-profesioniști) sunt corect identificate și contabilizate la valoarea lor de piață, sub formă de donații; ii) a se clarifica regimul juridic al împrumuturilor.*

63. GRECO reamintește că această recomandare a fost considerată ca parțial implementată. În ceea ce privește prima parte a recomandării, Ordonanța Guvernului nr. 24, care a intrat în vigoare în 2011, stabilește o serie de reguli privind evaluarea activelor, inclusiv donațiile în natură. Evaluarea activelor se efectuează de către orice persoană care este un evaluator autorizat în temeiul acestei ordonanțe. De asemenea, s-a făcut referire și la faptul că Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB) a publicat IFRS 13 asupra *Evaluării Juste a Valorii* în mai 2012. Acest nou standard înlocuiește *îndrumarea privind evaluarea la valoarea justă* cuprinsă în IFRS-uri individuale. IFRS 13 se referă acum la valoarea de piață obișnuită la momentul estimării. Versiunea proiectului de lege analizată de GRECO includea, de asemenea, noi dispoziții⁶ care prevedeau evaluarea bunurilor mobile și imobile donate partidelor politice, precum și evaluarea serviciilor gratuite efectuate de evaluatori autorizați, în conformitate cu Ordonanța de mai sus. GRECO a remarcat că există nevoia de a păstra sub supraveghere problema analizată din cauza unor aparente contradicții între norme⁷, dar a fost mulțumit în ansamblu de îmbunătățirile aduse de Ordonanță începând din 2011 și îmbunătățirile suplimentare planificate. În ceea ce privește cea de a doua parte a recomandării, o nouă instrucțiune AEP cu nr. 1/2012 a clarificat faptul că partidele politice nu pot folosi împrumuturi (care a fost una dintre posibilele interpretări ale Legii nr. 334/2006 care se aplică în prezent). Problema are nevoie de clarificări în ceea

⁶ Articolul propus în proiectul de lege este următorul: "(8') Evaluarea bunurilor și serviciilor prevăzute la alin. (8) se efectuează potrivit Ordonanței Guvernului nr. 24/2011 privind unele măsuri în domeniul evaluării bunurilor. (2) Donațiile de bunuri și servicii prestate cu titlu gratuit vor fi reflectate în contabilitate la valoarea de piață. În vederea înregistrării în contabilitate, evaluarea se va realiza de către evaluatori autorizați potrivit Ordonanței Guvernului nr. 24/2011 privind unele măsuri în domeniul evaluării bunurilor"

⁷ GRECO reamintește că versiunea actuală a Legii 334/2006 conține două seturi de dispoziții privind donațiile în natură: a) articolul 6 prevede că reducerile de peste 20% din valoarea bunurilor și serviciilor oferite partidelor și candidaților vor fi considerate ca donații și înregistrate "conform reglementărilor emise de Ministerul Finanțelor Publice"; b) articolul 8 alineatul 2 prevede că toate donațiile sub formă de bunuri sau servicii cu titlu gratuit trebuie să fie înregistrate la valoarea lor justă, "stabilită în conformitate cu legea".

Acest lucru ar putea reprezenta o problemă în cazul anumitor servicii sau bunuri furnizate la un preț simbolic; s-ar părea că lipsa de coerență expusă mai sus va persista.

ce privește împrumuturile în cadrul finanțării campaniei și GRECO a reținut că modificările prevăzute vizează și clarificarea acestei chestiuni.

64. Autoritățile române indică în ceea ce privește prima parte a recomandării, că formularea actuală a proiectului de lege diferă de dispozițiile cuprinse în proiectul anterior examinat în primul Raport de Conformitate.

Varianta actuală a proiectului de lege aflat în Parlament	Varianta precedentă a proiectului de lege realizat de către AEP
(8 ¹) Evaluarea bunurilor și serviciilor prevăzute la alin. (8) se efectuează de către o comisie internă a partidului politic a cărei modalitate de înființare și funcționare se stabilește prin hotărâre a Guvernului. Art. 8. – (...) (2) Donațiile și serviciile prestate cu titlu gratuit vor fi înregistrate în contabilitate la valoarea lor de piață.	“(8 ¹) Evaluarea bunurilor și serviciilor prevăzute la alin. (8) se efectuează potrivit Ordonanței Guvernului nr. 24/2011 privind unele măsuri în domeniul evaluării bunurilor.” „Art. 8. - (2) Donațiile de bunuri și servicii prestate cu titlu gratuit vor fi înregistrate în contabilitate la valoarea de piață. În vederea înregistrării în contabilitate, evaluarea se va realiza de către evaluatori autorizați potrivit Ordonanței Guvernului nr. 24/2011 privind unele măsuri în domeniul evaluării bunurilor.”

65. În conformitate cu formularea actuală, evaluarea prestațiilor în natură ("active și servicii gratuite") este responsabilitatea comisiilor interne speciale care urmează să fie stabilite în interiorul partidelor politice, în conformitate cu o hotărâre a Guvernului, care ar trebui să fie adoptată. În versiunea prezentată către GRECO, evaluarea a fost pusă în sarcina unor evaluatori autorizați care funcționează în conformitate cu Ordonanța Guvernului nr. 24/2011 privind unele măsuri în domeniul evaluării activelor.

66. Referitor la împrumuturi (a doua parte a recomandării), potrivit art. 1 al instrucțiunii AEP nr. 1/2012, „Finanțarea activității partidelor politice din împrumuturi este interzisă sub sancțiunea prevăzută la art. 41 alin. (1) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.” În anul 2013 Autoritatea Electorală Permanentă a sancționat Partidul Ecologist Român și Partidul Verde pentru încălcarea instrucțiunii menționate și a prevederilor art. 3 alin. (2) și (3) din Legea nr. 334/2006⁸. Propunerea legislativă schimbă abordarea și permite partidelor politice încheierea de împrumuturi (art. 3 alin. (1)¹), însă fără a menționa interdicția acestora de a acorda împrumuturi în bani și fără nici o referire la candidați:

Varianta actuală a proiectului de lege aflat în Parlament	Varianta precedentă a proiectului de lege realizat de către AEP
„(1 ¹) Partidele politice pot încheia împrumuturi numai prin acte autentice notariale, sub sancțiunea nulității absolute. (1 ²) Împrumuturile al căror obiect are o valoare mai mare de 400 de salarii de bază minime brute pe țară se supun condițiilor de publicitate prevăzute la art. 9”	„Art. 3. - (2) Partidele politice nu pot lua sau acorda împrumuturi în bani. (3) Candidații nu pot lua sau acorda împrumuturi în bani cu scopul finanțării partidelor politice sau a campaniilor electorale. (4) Partidele politice nu pot avea și folosi alte surse de finanțare decât cele prevăzute la alin. (1).”

⁸ Partidul Ecologist Român a fost amendat cu 20.000 de lei (aprox. 4.500 EURO) și confiscarea sumei împrumutate în valoare de 260.887,33 lei (aprox. 60.000 de EURO); Partidul Verde a fost amendat cu 10.000 de lei (aprox. 2.300 de EURO) și confiscarea sumei împrumutate în valoare de 124.515,82 de lei (aprox. 28.500 de EURO).

67. Autoritățile române subliniază că în această privință, prin punctul de vedere formulat în aprilie 2014 (vezi paragraful 49), Guvernul susține adoptarea propunerii legislative în forma avansată de AEP, respectiv în forma analizată de GRECO.

68. GRECO ia act de cele menționate mai sus. În ceea ce privește prima parte a recomandării, există o incertitudine cu privire la sistemul de evaluare a sprijinului în natură care ar putea reieși din acest proces legislativ și dacă va putea răspunde preocupărilor care stau la baza primei părți a recomandării. Deși principiul de înregistrare a sprijinului în natură la valoarea de piață a fost reținut, referirea inițială la implicarea evaluatorilor externi autorizați (astfel cum este prevăzut într-o ordonanță din 2011) a dispărut din versiunea curentă a proiectului și se face referire în prezent la evaluarea de către comisiile interne potrivit unui set de reguli care urmează să fie stabilite în viitor printr-o hotărâre de Guvern. Același lucru este valabil într-o mare măsură pentru a doua parte a recomandării. Proiectul de lege actual are o abordare complet diferită de calea urmată până în prezent de AEP, prin instrucțiunea nr. 1/2012 (care a interzis împrumuturile) și sancțiunile aplicate deja în acest domeniu. Nu este atribuția GRECO să sprijine una dintre soluții, modul de redactare al recomandării se referă doar la necesitatea de clarificare corespunzătoare. Cu toate acestea, există riscul ca sistemul de finanțare politică să își piardă credibilitatea dacă în această etapă abordarea a fost complet schimbată, cu un posibil impact asupra valabilității / punerii în aplicare a sancțiunilor aplicate în urmă cu un an. În general, România trebuie să se asigure că pentru cele două componente ale recomandării, viitoarele modificări se vor referi în mod constant atât la finanțarea partidelor cât și la finanțarea campaniilor electorale. Pentru moment, GRECO acceptă să mențină categorisirea de parțial implementată.

69. GRECO concluzionează că recomandarea iv rămâne parțial implementată.

Recomandarea v.

70. *GRECO a recomandat i) să se stabilească obligația legală ca toate donațiile să fie, ca regulă, înregistrate și incluse în documentele contabile ale partidelor politice și ale participanților la campaniile electorale; ii) Să introducă obligația legală ca toate donațiile ce depășesc un anumit plafon să fie făcute prin sistemul bancar.*

71. GRECO reamintește că prezenta recomandare a fost clasificată ca parțial implementată. În ceea ce privește prima parte a recomandării, autoritățile din România au recunoscut distincția problematică dintre donații și "daruri manuale", identificată în Raportul de Evaluare, ceea ce duce la obligația de a înregistra numai donații peste echivalentul a 420 euro (la momentul vizitei). Ei au indicat că, în scopul de a clarifica interpretarea dispozițiilor, ultima propoziție din art. 6 alin. (1) din HG nr. 749/2007 va fi abrogată atunci când HG nr. 749/2007 se va modifica și după adoptarea proiectului de lege privind finanțarea politică. GRECO a evaluat pozitiv faptul că noua dispoziție din proiect (articolul 8 alin. 1) prevedea că: "**Toate donațiile, indiferent de valoarea lor, trebuie să fie înregistrate și evidențiate în mod adecvat în documentele contabile, menționând data la care s-au făcut donațiile, precum și alte informații care să permită identificarea surselor de finanțare și a donatorilor**". GRECO a salutat, de asemenea, ca răspuns la a doua parte a recomandării, că proiectul de lege obligă ca toate contribuțiile financiare mai mari de 1 salariu minim brut la nivel național (aprox. 140 euro) să se facă numai prin sistemul bancar. Aceasta se referă la normele generale aplicabile finanțării partidelor politice, precum și la normele specifice privind finanțarea campaniilor electorale.

72. Autoritățile române indică faptul că, în ceea ce privește prima componentă a recomandării, noul proiect de dispoziție menționat mai devreme a fost reținut în versiunea actuală a proiectului de lege. În ceea ce privește cea de a doua parte a recomandării, formularea actuală a proiectului de lege nu mai

conține cerința ca toate contribuțiile financiare efectuate în afara campaniei electorale, care depășesc 1 salariu de bază minim brut pe țară, să se facă numai prin intermediul sistemului bancar. Pe de altă parte, se păstrează obligația de a rula toate tranzacțiile financiare legate de campania electorală prin sistemul bancar.

Varianta actuală a proiectului de lege aflat în Parlament	Varianta precedentă a proiectului de lege realizat de către AEP
<p>Art. 31. - „(2) La alegerile prezidențiale, alegerile pentru Parlamentul European și la alegerile generale pentru autoritățile administrației publice locale, partidele politice deschid conturi pentru campania electorală, la nivel central și la nivel județean, separate de cele prin intermediul cărora își desfășoară activitatea în mod curent, prin care derulează operațiunile financiare aferente campaniei electorale.</p> <p>(3) La alegerile parlamentare, partidele politice deschid conturi pentru campania electorală, la nivel central și pentru fiecare candidat.”</p> <p>(3¹) Operațiunile financiare aferente campaniei electorale efectuate de partidele politice se desfășoară numai prin intermediul conturilor prevăzute la alin. (2) și (3).</p> <p>(3²) Candidații independenți pot efectua operațiuni financiare privind campania electorală numai prin conturi special deschise în acest sens.”</p>	<p>„Art. 5¹. - Donațiile în bani a căror valoare depășește un salariu de bază minim brut pe țară se vor efectua numai prin conturi bancare.</p> <p>Art. 23¹. - Donațiile în bani după data începerii perioadei electorale de la persoane fizice sau juridice a căror valoare depășește 1 salariu de bază minim brut pe țară se vor efectua numai prin conturile bancare de campanie.”</p>

73. Autoritățile române subliniază că în această privință, prin punctul de vedere formulat în aprilie 2014 (vezi paragraful 49), Guvernul susține adoptarea propunerii legislative în forma avansată de AEP, care a fost analizată de GRECO.

74. GRECO ia notă de faptul că modificările prevăzute anunțate mai devreme în ceea ce privește prima parte a recomandării se regăsesc în forma proiectului de lege aflat în prezent în Parlament. În ceea ce privește cea de-a doua parte a recomandării, GRECO regretă faptul că principala problemă nu mai este abordată, chiar dacă sistemul dedicat pentru centralizarea conturilor bancare vizează, de asemenea, limitarea într-o anumită măsură, a utilizării de numerar și centralizarea fluxurilor financiare ale fondurilor de campanie, în vederea creșterii transparenței. GRECO încurajează România să ia în considerare diferitele cerințe ale prezentei recomandări.

75. GRECO concluzionează că recomandarea v rămâne parțial implementată.

Recomandarea vii.

76. *GRECO a recomandat să se modifice reglementările privind transmiterea către AEP a rapoartelor financiare privind campaniile electorale, astfel încât AEP să urmărească în mod adecvat toate revendicările legitime și datoriiile.*

77. GRECO reaminteste că această recomandare a fost considerată ca parțial implementată. În proiectul de lege inițial pregătit de AEP⁹, au fost incluse dispoziții care prevedeau că a) partidele politice și candidații independenți cheltuie toate donațiile și legatele primite pentru campania electorală până la data prezentării raportului privind veniturile și cheltuielile electorale, precum și pentru plata cheltuielilor apărute în timpul alegerilor; b) mandatarii financiari prezintă rapoarte detaliate AEP asupra veniturilor și cheltuielilor partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale, organizațiilor cetățenilor români aparținând minorităților naționale și a candidaților independenți în termen de 15 zile de la data alegerilor; c) partidele politice și candidații independenți depun o listă cu creditorii lor în legătură cu finanțarea campaniei, precum și valoarea acestor datorii; d) partidele politice și candidații independenți raportează trimestrial la AEP statutul datoriilor până când acestea sunt plătite integral. GRECO a considerat că aceste modificări dorite, dacă sunt adoptate, ar permite considerarea recomandării vii ca fiind implementată în mod satisfăcător.

78. Autoritățile române, în cea mai recentă prezentare, subliniază că versiunea actuală a proiectului de lege din Parlament păstrează parțial obligația menționată la litera a) din paragraful de mai sus, în măsura în care proiectul de articol 34³ păstrează obligația cheltuirii veniturilor și lichidării datoriilor acumulate în campanie, până în momentul în care se depun rapoartele. Veniturile necheltuite vor fi astfel transferate la bugetul de stat. În același timp, celelalte dispoziții din proiect menționate la literele c) și d) nu mai sunt incluse în textul actual al proiectului de lege aflat în Parlament.

79. Autoritățile române explică faptul că va exista în continuare posibilitatea abordării acestor probleme prin punerea în aplicare a prezentei recomandări printr-o Hotărâre a Guvernului care urmează să fie elaborată pe baza textului propus în prezent la art. 35¹ din proiectul aflat în Parlament. Acest articol prevede că AEP va putea să solicite mai multe informații sau documente de la partide politice sau persoane fizice ori juridice implicate.

80. GRECO ia act de stadiul actual al procesului de elaborare în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentei recomandări. Regretă că cele mai multe dintre dispozițiile anunțate anterior în proiect nu au fost reținute în formularea actuală a proiectului de lege din Parlament. GRECO apreciază, de asemenea, asigurările date că există în continuare posibilitatea de a umple golurile prin alte dispoziții ulterioare care urmează să fie adoptate de către Parlament. Dar ar fi cu siguranță de preferat ca toate aceste cerințe importante să fie prevăzute în mod clar și consecvent în legislația principală. În orice caz, GRECO nu se poate baza pe evoluțiile viitoare și ipotetice și regretă faptul că în acest moment progresul pare atât de limitat încât concluzia anterioară nu poate fi menținută.

81. GRECO conchide că recomandarea vii nu a fost implementată.

⁹ Amendamentele propuse sunt următoarele: „Art. 34³. (1) Partidele politice și candidații independenți au obligația de a utiliza donațiile și legatele primite pentru campania electorală pentru a efectua plata cheltuielilor angajate în perioada electorală până la expirarea termenului pentru depunerea raportului de venituri și cheltuieli. (2) Sumele necheltuite prevăzute la alin. (1) se fac venit la bugetul de stat.” Art. 38. - (1) În termen de 15 zile de la data desfășurării alegerilor, mandatarii financiari sunt obligați să depună la Autoritatea Electorală Permanentă rapoartele detaliate ale veniturilor și cheltuielilor electorale ale partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, organizațiile cetățenilor români aparținând minorităților naționale și ale candidaților independenți, precum și listele persoanelor către care sunt înregistrate datorii ca urmare a campaniei electorale și cuantumul acestora. (4) Rapoartele prevăzute la alin. (1) și (2), lista persoanelor către care sunt înregistrate datorii ca urmare a campaniei electorale, precum și cuantumul datoriilor, se publică de Autoritatea Electorală Permanentă în Monitorul Oficial al României, Partea I, în termen de 60 de zile de la publicarea rezultatului alegerilor. (5) În situația în care la data depunerii raportului detaliat de venituri și cheltuieli electorale, candidații sau partidele politice înregistrează datorii, aceștia au obligația să raporteze trimestrial Autorității Electorale Permanente stadiul achitării datoriilor înregistrate în campania electorală până la data achitării integrale a acestora.”

Recomandarea viii.

82. GRECO a recomandat să se solicite ca situațiile anuale ale partidelor politice, ce vor fi prezentate AEP așa cum a fost recomandat mai sus, să fie supuse unui audit independent înaintea depunerii lor.

83. GRECO reamintește că această recomandare a fost considerată ca parțial implementată. Cerințe de audit au fost introduse prin modificări efectuate în anul 2011 la Legea contabilității nr. 82/1991, în ceea ce privește partidele politice care beneficiază de finanțare din partea statului (5 partide politice la momentul primului Raport de Conformitate). Întrucât această regulă nu a fost specifică partidelor politice (se referă la "toate persoanele juridice fără scop patrimonial care primesc subvenții publice"), a fost introdusă o dispoziție în proiectul de lege pregătit de Autoritatea Electorală Permanentă (AEP)¹⁰ care, de asemenea prevedea că rapoartele de audit vor fi comunicate de către partidele politice la AEP. Primele măsuri de creștere a independenței, obiectivității și integrității auditorilor au fost incluse într-o recentă Hotărâre a Guvernului nr. 433/2011, în special în articolul 59 privind prevenirea conflictelor de interese în relația cu clientul, dar pare să se aplice numai în cazul în care clientul este o afacere. A fost anunțat că modificări suplimentare vor fi aduse Legii 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, pentru a evita ca auditul să se poate face de către un membru de partid sau de același evaluator pentru mai mult de 4 ani la rând.

84. Autoritățile române reamintesc că în urma amendamentelor aduse în 2011 legislației în domeniul contabilității, cerințele de audit financiar pentru partidele politice sunt deja stabilite pentru cei care - la fel ca orice alt tip de entitate în cauză - primesc o subvenție de la bugetul de stat. Cu toate acestea, formularea actuală a proiectului de lege nu reține dispozițiile anterioare propuse de AEP și examinate de GRECO care vizează a) asigurarea aplicării uniforme a cerințelor de audit de către partidele politice care primesc subvenții publice, b) prezentarea de rapoarte de audit către Autoritatea Electorală Permanentă (AEP), împreună cu situațiile financiare anuale - aceste rapoarte de audit și situațiile financiare anuale sunt puse la dispoziția autorităților fiscale sistematic și AEP ar păstra totuși posibilitatea de a solicita aceste documente și c) existența de cerințe suplimentare privind independența auditorilor față de partidele politice pentru care aceștia furnizează servicii (bazată pe lipsa calității de membru al partidului și o rotație la 4 ani). Autoritățile subliniază că Guvernul și-a exprimat sprijinul în avizul său din aprilie 2014 (a se vedea punctul 49) pentru propunerea legislativă a AEP, care a fost examinată de către GRECO.

85. GRECO reamintește că, în ciuda faptului că numărul partidelor care respectă cerințele de audit introduse în 2011 pare destul de mic în comparație cu numărul total de partide înregistrate (47 la momentul vizitei, dintre care 15 au fost considerate ca active), s-ar părea că partidele majore intră sub incidența criteriilor de subvenționare publică. Această realizare a fost evaluată pozitiv în primul Raport de Conformitate. GRECO ia acum act de preocuparea aparentă că obligația de audit ar putea fi respectată inconsecvent în cazul în care cerința de audit financiar existentă nu este de asemenea inclusă - sau cel puțin amintită - în legislația finanțării politice (Legea nr. 334/2006). Mai mult decât atât, comunicarea rapoartelor de audit către AEP în rolul său de supraveghere financiară ar fi cu siguranță un pas în direcția cea bună. GRECO regretă faptul că aceste două aspecte nu mai sunt abordate în versiunea actuală a proiectului de lege. Mai presus de toate, GRECO este îngrijorat de faptul că nu mai există planuri de a introduce garanții adecvate pentru independența auditorilor față de partidele politice. Prin urmare, este evident că România trebuie să își continue într-un mod mai hotărât eforturile sale de punere în aplicare a prezentei recomandări.

86. GRECO concluzionează că recomandarea viii rămâne parțial implementată.

¹⁰ Modificarea propusă este după cum urmează: „Partidele politice care primesc subvenții publice își vor realiza un audit anual extern independent al situațiilor financiare proprii. Raportul de audit este transmis Autorității Electorale Permanente.”

Recomandarea ix.

87. GRECO a recomandat i) Să se confere AEP întreaga responsabilitate a monitorizării conformității cu Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale; ii) Să se întărească eficiența supravegherii AEP asupra finanțării partidelor politice și a alegerilor, inclusiv prin acordarea AEP a unor atribuții de control suplimentare în ceea ce privește cheltuielile partidelor politice și ale altor entități decât acestea, precum și suficiente resurse umane și de altă natură pentru a îndeplini această sarcină.

88. GRECO reamintește că recomandarea a fost considerată parțial implementată. Unele măsuri au fost luate pentru a) a se clarifica distribuția sarcinilor între Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) și Curtea de Conturi (CC): semnarea unui protocol care să detalieze desfășurarea simultană de controale privind subvențiile de stat, indicația din Strategia Națională Anticorupție (SNA) aprobată în 2012 că AEP este singura autoritate responsabilă de punerea în aplicare a obiectivului "Creșterea transparenței partidelor politice și a finanțării campaniilor electorale"; b) a suplimenta începând cu 2013 resursele umane din departamentul de control al finanțării politice din AEP (cu o creștere de 11 posturi din organigramă și resurse financiare suplimentare); c) a se modifica articolul 35 alin. (1) din proiectul de lege și să se precizeze mai explicit faptul că "Autoritatea Electorală Permanentă este abilitată să controleze respectarea prevederilor legale privind veniturile și cheltuielile partidelor politice, ale alianțelor politice sau electorale, ale candidaților independenți, precum și legalitatea finanțării campaniilor electorale."; d) de asemenea a se prevedea în articolul 35¹ din proiectul de lege, atribuții suplimentare cum ar fi "(1) Pentru a verifica legalitatea veniturilor și cheltuielilor partidelor politice, Autoritatea Electorală Permanentă poate solicita documente și informații de la persoanele fizice și juridice care au prestat servicii, gratuit sau contra cost partidelor politice. (2) Persoanele fizice și juridice prevăzute la alin. (1) au obligația să pună la dispoziția reprezentanților Autorității Electorale Permanente documentele și informațiile solicitate. (3) Partidele politice au obligația de a permite accesul organelor de control ale Autorității Electorale Permanente în sediile lor. (4) Partidele politice trebuie să ofere AEP toate documentele și informațiile solicitate în termen de 15 zile de la solicitare." GRECO a reamintit concluziile Raportului de Evaluare și a încurajat România să adopte modificările dorite și să clarifice creșterea reală a resurselor AEP alocate supravegherii financiare. Este de așteptat ca elemente convingătoare să fie furnizate în timp util pentru a demonstra capacitatea AEP de a aborda probleme recurente majore, inclusiv cheltuieli care depășesc limitele legale în timpul campaniilor electorale și surse de finanțare nedeclarate, care au fost menționate în Raportul de Evaluare. Informațiile furnizate de autorități în ceea ce privește sancțiunile aplicate la momentul primului Raport de Conformitate, au sugerat că AEP și-a confirmat progresiv poziția și autoritatea sa, dar, de asemenea - din păcate - că încălcările depistate au vizat, în mare parte, cerințe formale.

89. Autoritățile din România se referă acum la faptul că, în ceea ce privește prima parte a recomandării, formularea actuală a proiectului de lege își propune să abroge complet prevederea conform căreia controlul asupra subvențiilor publice urmează să se desfășoare simultan de către Curtea de Conturi (în plus față de Autoritatea Electorală Permanentă - AEP). În ceea ce privește cea de-a doua parte a recomandării, formularea actuală a proiectului de lege păstrează toate dispozițiile analizate până în prezent de GRECO cu privire la articolele 35 și 35¹ din proiect. Primul prevede într-o formulare mai explicită sfera de aplicare a supravegherii, iar cel din urmă oferă competențe mai largi în legătură cu finanțarea partidelor, indiferent dacă sunt ani electorali sau ne-electorali.

90. Departamentul din AEP responsabil cu supravegherea finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale are în prezent 25 de angajați; acest lucru reprezintă cu 8 angajați mai mult decât la momentul vizitei la fața locului și confirmă planurile anunțate în primul Raport de Conformitate realizat cu 2 ani în urmă. Mai mult decât atât, cu ocazia organizării alegerilor pentru Parlamentul European din mai 2014 și

a finanțării acestora, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 103/2014, fondurile au fost atribuite pentru AEP cu scopul de a crea 34 de birouri județene (sub coordonarea celor 8 filiale regionale AEP existente) cu o persoană din fiecare birou având responsabilitatea supravegherii partidelor și finanțării campaniei electorale.

91. GRECO ia notă de faptul că îmbunătățirile vizate anunțate anterior au fost reținute în formularea actuală a proiectului de modificare a Legii nr. 334/2006. Se prevede, în special, ca supravegherea AEP să se extindă la cheltuielile partidelor politice și ca puterile sale de control să fie extinse și menționate clar în Lege, spre deosebire de o hotărâre de Guvern cum este cazul în prezent potrivit Raportului de Evaluare. România încă trebuie să se asigure că dispoziții similare cu articolul 35¹ din proiectul de lege se aplică, de asemenea, supravegherii finanțării campaniilor electorale - în legătură cu partidele politice sau nu. GRECO ia notă de propunerea de a exclude complet Curtea de Conturi (CC) din supravegherea utilizării subvențiilor publice. GRECO reamintește încă o dată că nu se opune unui nivel rezonabil de suprapunere cu condiția ca aceasta să nu afecteze eficiența, precum și conducerea supravegherii finanțării politice de către AEP. GRECO așteaptă adoptarea finală a îmbunătățirilor vizate și comunicarea de informații de către România care să arate capacitatea AEP de a face față unei game largi de încălcări. Pentru moment, datele disponibile (a se vedea informațiile cu privire la sancțiunile aplicate efectiv la punctul 101), confirmă că AEP este capabilă să își îndeplinească funcția de control în practică, dar nu demonstrează capacitatea sa de a se ocupa de alte încălcări în afara celor formale. Se reamintește că, la momentul vizitei la fața locului, exista o percepție puternică privind frecvența cheltuielilor ascunse care depășesc limitele legale¹¹, efectuate de partidele politice în timpul campaniilor electorale, care nu au fost deloc abordate de AEP.

92. GRECO concluzionează că recomandarea ix rămâne parțial implementată.

Recomandarea xi.

93. *GRECO a recomandat să se prevadă în Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale obligația AEP de a raporta suspiciunile privind infracțiunile către organele de drept competente.*

94. GRECO reamintește că această recomandare a fost considerată ca parțial implementată deoarece proiectul de lege din acel moment includea o prevedere¹² care obliga în mod explicit AEP să sesizeze organele de urmărire penală în cazul suspiciunii comiterii unor infracțiuni.

95. Autoritățile române confirmă faptul că aceeași prevedere din proiect este inclusă în proiectul de lege aflat în prezent în Parlament.

96. GRECO ia notă de informațiile primite. Văzând formularea actuală a prevederii, se pare că aceasta este de fapt limitată la raportarea de infracțiuni prevăzute în Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale. GRECO reamintește că Raportul de Evaluare a subliniat un aspect mai larg, și anume ca legislația română, alta decât Legea nr. 334/2006 (de exemplu Codul penal), să conțină reglementări pentru diferite infracțiuni care sunt la fel de importante pentru asigurarea transparenței și supravegherii finanțării politice¹³. A existat o anumită incertitudine cu privire

¹¹ N.T. (nota traducătorului) Prin overspending se poate înțelege și efectuarea de cheltuieli prea mari în raport cu veniturile.

¹² Propunerea din proiectul de lege are următorul conținut: "În cazul în care în cadrul controlului efectuat de către Autoritatea Electorală Permanentă privind respectarea prevederilor legale referitoare la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale apar suspiciuni privind săvârșirea unor fapte de natură penală, Autoritatea Electorală Permanentă sesizează organele de urmărire penală."

¹³ Raportul de evaluare (punctul 124), a subliniat faptul că "Legea nr. 334/2006 enumeră o serie de încălcări și sancțiuni care se aplică în cazul celor mai multe dintre cerințe ale Legii. Dar există unele excepții; de exemplu, în caz de abuz asupra

la faptul dacă AEP a fost supusă obligației generale de raportare aplicabilă tuturor autorităților de stat și dacă ar putea raporta astfel suspiciunile privind infracțiunile relevante. Prin urmare, GRECO îndeamnă autoritățile române să continue punerea în aplicare a prezentei recomandări având în vedere diversele propuneri exprimate de GRECO în Raportul de Evaluare.

97. GRECO conchide că recomandarea xi rămâne parțial implementată.

Recomandarea xii.

98. *GRECO a recomandat să se mărească sancțiunile aplicabile în conformitate cu Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale și astfel să se asigure că toate încălcările legii sunt sancționabile prin pedepse efective, proporționale și disuasive.*

99. GRECO reamintește că această recomandare fusese considerată ca parțial implementată deoarece proiectul de modificare a Legii nr. 334/2006 a inclus în temeiul dispozițiilor propuse prin articolul 41, un set consistent de sancțiuni, organizate în două categorii de contravenții administrative privind cerințele legii. Proiectul a completat anumite lacune, prin abordarea în mod explicit a anumitor încălcări care nu erau prevăzute în mod explicit în acel moment, cum ar fi incapacitatea de a utiliza sistemul bancar pentru cele mai importante donații, sau nerespectarea plafonului de cheltuieli stabilit pentru o anumită campanie. În același timp, proiectul a propus să crească în mod semnificativ nivelul amenzilor aplicabile (de două ori și, respectiv, de patru ori valoarea pentru încălcările mai mici și, respectiv pentru cele mai grave). În același timp, noua formulare avută în vedere de articolul 42 a asigurat că transferul forțat la bugetul de stat a oricărei forme de finanțare ilegală ar fi aplicabilă în ceea ce privește ambele categorii de fapte și GRECO a considerat că aceasta a fost o măsură importantă, având în vedere amenzile¹⁴ încă limitate în caz de donații ilegale majore sau cheltuieli care depășesc limitele legale.

100. Autoritățile române oferă informații detaliate care arată că logica anterioară a noului sistem de sancțiuni prevăzute în proiectul inițial a fost reținută de formularea actuală a proiectului de lege aflat în Parlament. În general, noul sistem acoperă aproximativ 20 de cerințe suplimentare (inclusiv unele noi care urmează să fie introduse). Cu toate acestea, în comparație cu primul proiect, textul actual nu mai prevede o creștere a amenzilor pentru prima categorie de contravenții¹⁵, ci doar o creștere moderată în cazul celei de-a doua categorii de contravenții¹⁶: prima atrage o amendă de 1.100 – 5.600 EURO (care

facilităților și resurselor publice (articolul 10 alin. 1 din Legea nr. 334/2006). GET a fost informat de către Ministerul Justiției că astfel de acte sunt totuși urmărite în justiție în conformitate cu dispozițiile generale de drept penal (de exemplu abuz în funcție, "deturnare de fonduri", a resurselor publice etc.), deoarece Legea nr. 334/2006 nu exclude aplicabilitatea infracțiunilor prevăzute în Codul penal (CC); Același lucru este valabil pentru legi speciale, cum ar fi legea anti-corupție din 2000, prezentate în Raportul pe Tema I - Incriminări - care conține infracțiuni cu relevanță deosebită în contextul finanțării politice (de exemplu anumite forme de abuz ale unui oficial ales pentru a obține un avantaj pentru partidul său politic sau pentru activitățile politice). "

¹⁴ Autoritățile române au indicat că acesta este nivelul maxim al amenzilor aplicabile în cazurile de contravenții, în conformitate cu Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, astfel cum a fost modificată.

¹⁵ a) Nerespectarea dispozițiilor legale privind limitele cotizațiilor și publicitatea acestora;

b) Nerespectarea dispozițiilor legale privind proveniența, înregistrarea și cuantumul donațiilor;

c) Efectuarea altor activități financiare decât cele prevăzute de lege;

d) Nerespectarea dispozițiilor legale privind publicitatea veniturilor obținute din alte surse sau a aportului financiar al formațiunilor nepolitice în cadrul asocierilor cu partidele politice;

e) Finanțarea campaniei electorale de persoane care nu dețin cetățenia română sau care sunt înregistrate în alte state;

f) Finanțarea campaniei electorale de către entități care nu au acest drept;

g) Nerespectarea obligațiilor legale privind evidența operațiunilor financiare din timpul campaniilor electorale;

h) Nerespectarea obligațiilor legale privind forma materialelor de propagandă electorală și raportarea acestora.

¹⁶ a) Utilizarea altor surse de finanțare decât cele permise de lege;

b) Utilizarea subvențiilor publice pentru alte destinații decât cele prevăzute de lege;

c) Nedecларarea donațiilor și legatelor în termenul prevăzut de lege;

este gama actuală de sancțiuni pentru toate cerințele Legii nr. 334/2006) în loc de 2 200 -11 200 EURO în forma propusă inițial, iar aceasta din urmă atrage o amendă între 1.650 și 7.700 EURO, spre deosebire de propunerea inițială de 11.200-22.500 de EURO. Din motive de claritate, Secretariatul și raportorii au inclus dispozițiile în vigoare, cele ale modificărilor propuse inițial și cele discutate în prezent în Parlament în următoarea structură:

Prevederi actuale privind sancțiunile	Prevederi cuprinse în proiectul de lege analizat în primul Raport de Conformitate	Prevederi cuprinse în proiectul de lege aflat în Parlament
<p>ART. 41</p> <p>(1) Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 5.000 lei la 25.000 lei încălcarea dispozițiilor prevăzute la: art. 3 alin. (2) și (3), art. 4 alin. (3) și (4), art. 5, 6, 7, 8, 9, art. 10 alin. (2) și (3), art. 11 alin. (1) și (3), art. 12 alin. (1) și (3), art. 13 alin. (1) și (2), art. 20 alin. (2), art. 23, art. 24 alin. (1), art. 25 alin. (1) și (2), art. 26 alin. (1), (3), (4), (11) și (13), art. 29 alin. (2) - (4) și (6), art. 30 alin. (3) și (4), art. 31, 38 și art. 39 alin. (2). [1.100-5.600 EUR]</p> <p>(2) Sancțiunile se pot aplica, după caz, partidului politic, candidatului independent, mandatarului financiar și/sau donatorului care a încălcat dispozițiile prevăzute la alin. (1).</p>	<p>ART. 41</p> <p>(1) Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 10.000 lei la 50.000 lei încălcarea dispozițiilor prevăzute la: art. 4 alin. (3) - (5), art. 5, art. 51, art. 6, art. 7, art. 8, art. 9, art. 10 alin. (2) și (3), art. 11 alin. (1) și (3), art. 12 alin. (1) și (3), art. 13 alin. (1), (2) și (4), art. 24 alin. (1), art. 25 alin. (1) și (2), art. 26 alin. (1) - (4) și alin. (11) - (13), art. 29 alin. (2) - (4), (6), și (7), art. 32 alin (1) și art. 49 alin. (2) [2.200-11.200 EUR]</p> <p>(2) Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 50000 de lei la 100000 de lei încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 3 alin. (2) - (6), art. 20 alin. (2), art. 23, art. 23¹, art. 23², art. 25¹, art. 30 alin. (2)-(4), art. 31, art. 33 alin. (1), art. 34¹, art. 34², art. 34³, art. 34⁴, art. 34⁵, art. 34⁶, art. 35¹ alin. (2)-(4), art. 36¹, 38 alin. (1), (2), art. 38¹ alin. (1)-(3) și (5), art. 39 alin. (2) și art. 40 (2) [11.200-22.500 EUR]</p> <p>(3) Sancțiunile se pot aplica, după caz, partidului politic, candidatului independent, persoanelor prevăzute la art. 38¹ alin. (5), mandatarului financiar și/sau donatorului care a încălcat dispozițiile prevăzute la alin. (1) și (2).</p> <p>(4) Materiale de propagandă</p>	<p>Art. 41. - (1) Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 5000 de lei la 25000 de lei încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 4 alin. (3) și (4), art. 5, art. 5¹ (1) și (2), art. 6, art. 7, art. 8, art. 9, art. 10 alin. (2) și (3), art. 11 alin. (1) și (3), art. 12 alin. (1) și (3), art. 13 alin. (1), (2) și (4), art. 24 alin. (1), art. 25 alin. (1) și (2), art. 26 alin. (1) - (4) și alin. (11)-(13), art. 29 alin. (2)-(4), (6), art. 32 alin. (1) și art. 49 alin. (2). [1.100 - 5.600 EUR]</p> <p>(2) Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 7500 de lei la 35000 de lei încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 3 alin. (2) - (5), art. 20 alin. (2), art. 23, art. 23¹, art. 30 alin. (2)-(4), art. 31, art. 33 alin. (1), art. 34¹, art. 34², art. 34³, art. 34⁴, art. 35¹ alin. (2)-(4), 38 alin. (1), (2), art. 38¹ alin. (1)-(3) și (5), art. 39 alin. (2). [1.650 - 7.700 EUR]</p> <p>(3) Sancțiunile se pot aplica, după caz, partidului politic, candidatului independent, persoanelor prevăzute la art. 38¹ alin. (5), mandatarului financiar și/sau donatorului care a încălcat dispozițiile prevăzute la alin. (1) și (2).</p> <p>(4) Aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) și (2) se</p>

d) Nerespectarea limitelor maxime ale cheltuielilor în campania electorală;

e) Nedepunerea în termen a raportului detaliat de venituri și cheltuieli în campania electorală;

f) Încălcarea obligației de a prezenta AEP documentele și informațiile solicitate în termenul prevăzut de lege.

	care nu sunt în conformitate cu prevederile art. 29 sunt confiscate sau îndepărtate, după caz, de persoanele împuternicite de către primari. (5) Aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin (1) și (2), expiră după 3 ani de la data comiterii faptei.	prescrie în termen de 2 ani de la data săvârșirii faptelor. (5) În cazul contravențiilor continue termenul prevăzut la alin. (4) curge de la data constatării faptei.
--	---	--

101. În practică, între anii 2012 și 2013, cuantumul sancțiunilor contravenționale aplicate de Autoritatea Electorală Permanentă a crescut în mod exponențial față de anii precedenți. Spre exemplu, în urma controlului finanțării campaniei electorale pentru alegerile locale din anul 2012, 596 candidați independenți/mandatari financiari au fost sancționați cu amendă în valoare de 5.000 lei (care reprezintă, în total, 2.980.000 de lei), iar 4 cu amendă de 10.000 lei fiecare. Prin urmare, cuantumul total al acestor amenzi s-a ridicat la aproximativ 690.000 de EURO. În cazul alegerilor parlamentare din 2012, au fost aplicate amenzi de 30.000 de lei în total (aprox. 6.600 EUR) și s-a dispus confiscarea a 69.877 de lei (aprox. 15.000 EUR). Totodată, în urma controalelor derulate la partidele politice în anul 2013, care nu a fost un an electoral, au fost aplicate amenzi în valoare totală de 85.000 de lei (aprox. 20.000 EURO) și s-a dispus confiscarea unor sume în valoare totală de 791.163 de lei (aprox. 180.000 EURO). Autoritățile consideră că se aplică sancțiuni în mod eficient întărite de efecte disuasive prin confiscări.

Nr. crt.	Formațiune politică controlată	Organizație	Amendă / avertisment	Confiscare
1	Partidul Conservator	Bacău	avertisment	-
2	Partidul Ecologist Român	Bacău	avertisment	-
3	Partidul Național Liberal	Neamț	avertisment	-
4	Partidul Poporului Dan Diaconescu	Brașov	avertisment	1.200
5	Partidul Democrat Liberal	Cluj	5.000	-
6	Partidul Conservator	Vâlcea	avertisment	-
7	Partidul Social Democrat	Cluj	5.000	-
8	Partidul Democrat Liberal	Sector 6	avertisment	6.205
9	Partidul Ecologist Român	Centru	20.000	260.887
10	Partidul Poporului Dan Diaconescu	Centru	10.000	167.201
11	Partidul Social Democrat	Sector 5	avertisment	-
12	Uniunea Ucrainenilor	Centru	2 avertismente	280
13	Partidul Verde	Centru	25.000	154.214
14	Partidul Social Democrat	Centru	10.000	-
15	Partidul Democrat Liberal	Galați	avertisment	2.500
16	Partidul Ecologist Român	Galați	avertisment	840
17	Partidul Poporului Dan Diaconescu	Galați	avertisment	4.000
18	Partidul România Mare	Galați	3 avertismente	30
19	Partidul Democrat Liberal	Caraș-Severin	10.000	193.806
20	Partidul România Mare	Argeș	avertisment	-
TOTAL			85.000 lei	791.163 lei

102. GRECO ia notă de cele expuse mai sus. S-ar părea că formularea actuală a proiectului prevede încă sancțiuni pentru încălcarea celor mai multe cerințe ale Legii nr. 334/2006. Acestea fiind spuse și spre deosebire de situația din prima versiune a proiectului examinat în urmă cu doi ani, limita superioară a amenzilor preconizate în prezent nu răspunde așteptărilor acestei recomandări. Creșterea prevăzută se referă doar la unele dintre fapte și rămâne moderată (de la 1.100-5.600 de euro până la 1.650-7.700 euro). România trebuie să continue mai activ luarea în considerare a acestei probleme.

103. GRECO conchide că recomandarea xii rămâne parțial implementată.

Recomandarea xiii.

104. GRECO a recomandat să se extindă termenul de prescripție aplicabil încălcărilor Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale.

105. GRECO reamintește că această recomandare a fost considerată ca parțial implementată întrucât amendamentele proiectului (articolul 41 alin. 5 din proiectul de lege) examinate în primul Raport de Conformitate au propus creșterea termenului de prescripție pentru aplicarea sancțiunilor prevăzute de Legea nr. 334/2006 de la 6 luni la 3 ani.

106. Autoritățile din România afirmă acum că articolul 41 al proiectului de lege în formularea sa actuală prevede încă o majorare a termenului de prescripție, dar acum este doi ani în loc de trei, așa cum prevedea primul proiect:

*„Art. 41. - (4) Aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) și (2) se prescrie în termen de 2 ani de la data săvârșirii faptelor.
(5) În cazul contravențiilor continue termenul prevăzut la alin. (4) curge de la data constatării faptei.”*

107. GRECO ia notă, cu destulă îndoială, de informațiile furnizate mai sus. Proiectul de lege prevede o prelungire a termenului de prescripție aplicabil în cazul încălcării Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale. Dar termenul este acum de doi ani în loc de trei ani, cum fusese propus anterior. O perioadă de doi ani ar constitui în mod normal o îmbunătățire. Aceasta ar permite, în special, gestionarea încălcărilor legate de finanțarea partidelor care au fost comise la începutul perioadei de referință anuală (pentru care situațiile financiare anuale și rapoartele detaliate privind veniturile și cheltuielile efectuate în anul de referință urmează să fie prezentate în următorul an). Acest lucru este în prezent imposibil cu termenul actual de 6 luni. GRECO observă, de asemenea, cu interes că un nou articol 41 alin. 5 este avut în vedere, care permite calcularea termenului din momentul în care fapta este detectată, în cazul unor încălcări continue. Pe de altă parte, beneficiile în scopul unui control eficient al unei perioade de doi ani depind foarte mult dacă situațiile financiare sunt prezentate de partidele politice în termene rezonabile. Proiectul de lege prevede data de 30 aprilie a anului următor anului de referință în ceea ce privește depunerile anuale ale unui raport detaliat cu privire la veniturile și cheltuielile efectuate în anul precedent de către partidele politice (prevedere nouă), precum și în ceea ce privește datele de finanțare a campaniei, termenul existent fiind de 15 zile de la data alegerilor pentru prezentarea la AEP de rapoarte detaliate privind finanțarea campaniei electorale de către partidele politice și a altor participanți la campanie (care urmează să fie efectuate de către mandatarii lor financiari). Ar rezulta, așadar, că un termen de 2 ani ar constitui o îmbunătățire, dar GRECO va trebui să reevalueze situația odată cu finalizarea procesului de amendare și cu clarificarea situației în ceea ce privește depunerea la timp a situațiilor financiare anuale la AEP, așa cum s-a expus la punctul 60.

108. GRECO conchide că recomandarea xiii rămâne parțial implementată.

III. CONCLUZII

109. **Având în vedere cele de mai sus, GRECO concluzionează că România a implementat în mod satisfăcător sau a tratat în mod satisfăcător numai 7 din cele 20 de recomandări conținute în Raportul de evaluare din cadrul rundeii a treia.** Nouă recomandări rămân sau au fost parțial implementate și patru recomandări încă nu au fost implementate.
110. Mai exact, cu privire la Tema I – Incriminări, recomandările ii, iii, v și vii au fost implementate în mod satisfăcător, recomandarea vi rămâne parțial implementată și recomandările i și iv nu au fost încă implementate. Cu privire la Tema II – Transparența finanțării partidelor politice, recomandările ii, vi și x – după cum s-a menționat deja în primul Raport de conformitate – au fost implementate sau tratate în mod satisfăcător. Recomandările i, iv, v, viii și ix rămân parțial implementate și recomandările iii și vii încă nu au fost implementate.
111. Cu privire la incriminări, GRECO este mulțumit să constate că odată cu intrarea în vigoare a NCP în data de 1 februarie 2014, alături de amendamentele adiționale aprobate anterior, incriminarea faptelor de mită și trafic de influență în România este conformă într-o mare măsură cu prevederile Convenției Penale împotriva Corupției. Unele îmbunătățiri încă apar dezirabile pentru a incrimina mituirea funcționarilor publici fără a fi necesar ca actul acestora să intre în atribuțiile lor de serviciu. Autoritățile preferă să mențină actuala situație juridică pentru a ușura distincția față de situația în care funcționarul public pretinde în mod fraudulos că poate realiza un anumit act în schimbul mitei. Aceasta este probabil o consecință a importanței și caracteristicilor particulare ale corupției în România. România trebuie totodată să incrimineze mita în sectorul privat într-o sferă mai largă de circumstanțe și să revizuiască mecanismul regretului efectiv pentru a reglementa i.a. garanții suplimentare împotriva posibilei utilizări greșite a acestei instituții în practică.
112. Cu privire la transparența finanțării partidelor politice, România nu a folosit intervalul suplimentar de 2 ani scurs de la primul Raport de conformitate, pentru a înregistra vreun progres. Un proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activităților partidelor politice și campaniilor electorale se află în prezent în Parlament. Dacă va fi adoptat, va aduce o serie de îmbunătățiri. În același timp, România are nevoie în continuare să rafineze o parte dintre aceste prevederi pentru a lua pe deplin în considerare rațiunile care au fundamentat recomandările emise de GRECO, spre exemplu cu privire la transparența sprijinului oferit de către terți, garantarea independenței auditului financiar al partidelor politice, și reglementarea unor sancțiuni eficiente, proporționate și disuasive pentru încălcarea Legii nr. 334/2006. GRECO dorește să sublinieze importanța supremă a unor reguli clare, consecvente și eficiente cu privire la supravegherea finanțării partidelor politice. În legătură cu acest aspect, GRECO este îngrijorat în mod special cu privire la anumite aspecte ale proiectului de lege, precum absența unor propuneri adecvate privind termenele de depunere și publicare a declarațiilor financiare anuale privind partidele politice. În principiu, depunerea acestor declarații constituie punctul de plecare pentru implementarea controalelor financiare ale Autorității Electorale Permanente, iar orice întârzieri cauzate de neclaritatea reglementării vor avea un impact negativ asupra activității AEP. Mai ales dacă termenul de prescripție este prea scurt și România trebuie să îmbunătățească această situație rapid, având în vedere că actualul termen de 6 luni este în mod clar neadecvat. GRECO mai speră că România va depune toate eforturile pentru a îmbunătăți supravegherea exercitată de AEP cu privire la finanțarea atât a partidelor politice cât și a campaniilor electorale. GRECO reamintește că această supraveghere a fost percepută la momentul vizitei de evaluare ca o zonă slabă și că, în paralel, finanțarea partidelor politice a generat numeroase controverse.

113. Pentru a concluziona, performanța de ansamblu a României rămâne modestă în această etapă a procedurii de conformitate și nu a înregistrat niciun progres substanțial și tangibil cu privire la Tema II – Transparența partidelor politice, comparativ cu situația evaluată în primul Raport de conformitate în urmă cu doi ani (și la patru ani de la adoptarea Raportului de evaluare). Marea majoritate a recomandărilor formulate în cadrul Temei II nu au fost încă implementate. În acest circumstanțe, GRECO nu are altă cale decât să considere că situația este “global nesatisfăcătoare” în înțelesul Regulii 31, paragraful 8.3 din Regulile de procedură. GRECO decide prin urmare să aplice Regula 32 cu privire la membrii cu privire la care se constată neconformitatea cu recomandările formulate în raportul de evaluare. GRECO solicită șefului delegației României să prezinte un raport privind progresul înregistrat în implementarea recomandărilor i, iv și vi din Tema I – Incriminări, și a recomandărilor i, iii, iv, v, vii, viii, ix, xi, xii, și xiii din Tema II – Transparența finanțării partidelor politice), cât mai curând posibil și nu mai târziu de 30 iunie 2015, în conformitate cu paragraful 2(i) din Regula pre-citată.
114. GRECO invită autoritățile române să autorizeze, cât mai curând posibil, publicarea raportului, să îl traducă în limba națională și să facă publică această traducere.